بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-A/232
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތްތައް: 1- ޢާއިޝަތު މުޙައްމަދު ޢަބްދުލްރަޙީމް، މއ. ބޮޑުހަވާގެ
  (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A027349)
  2- ޢާއިޝަތު މުޙައްމަދު ޝިހާނާ، މއ. ބޮޑުހަވާގެ
  (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A027348)
- އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް: ދިއާނާ އަބްދުލްޢަޒީޒު، ގ. އުދުހުގެ
  (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A122803)

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 26 ޝަޢުބާން 1439
  10 މެއި 2018
- ނިމުނު ތާރީޚު 11 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1442
  28 އޮކްޓޫބަރު 2020

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީމް
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްރައޫފް އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:
- ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ވަކި ގޮތަކަށް ޙުކުމްކުރުމަށް އެދި
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 02 ފެބްރުއަރީ 2017
- ނިމުނު ތާރީޚު: 29 އޭޕްރީލް 2018

● ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 621/Cv-C/2017 މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ، އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި [illegible]ގެ، [illegible] [illegible] [illegible] އާއި [illegible]ގެ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

މިޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތަކީ [illegible]ގެ، [illegible] [illegible].

● ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 621/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ [illegible] [illegible]، އެ މައްސަލައިގައި، [illegible]ގެ / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޢިމާރާތުގެ އިތުރުކުރަން [illegible] [illegible] [illegible] 2 (ދޭއް) ފޫޓު އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 ފޫޓު 11 އިންޗިގެ ސަރަޙައްދުގެ [illegible] [illegible] އެތެރެވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 150 (ސަތޭކަ ފަންސާސް) އަކަފޫޓު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެތެރެވާ [illegible]ގެ / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

އެ މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވަނީ "ދެންފަހު، ބުނެވިދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމާއެކު މއ.ބޯގަރަދަވަރުގެ އޮފީހާ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ބ.14968) ބަންޑާރަ ގޯތީގެ، މއ.ބޮޑުދުވާލީ އޮފީހާ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ބ.13674) ބަންޑާރަ ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީފޮތުގައި ހިމެނޭ މިދާއިރާގެ ޝިމާލުގައި، އިރުމަތީ ފަރާތުގެ ބިން 18 (އަށާރަ) ފޫޓުން 20 (ވިހި) ފޫޓު 09 (ނުވައެއް) އިންޗިއަށް ބަދަލުކުރެވިފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ޤާނޫނީ ސަބަބަކާ ގުޅިގެން ނޫންކަން ސާބިތުވާކަން ކަނޑައަޅައި،

މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 491/MC/200 ދަޢުވާގެ ހުކުމް މިދުވަހުގެ އިދާރާ ފަރާތުން ގޭޓު އިތުރު މިންތައް ހުރިގޮތުން (އެބަދު މއ.ބޯގަރަދަވަރު އޮފީހާ ބަންޑާރަ ގޯތީގެ، މއ.ބޮޑުދުވާލީ އޮފީހާ ބަންޑާރަ ގޯތީގެ އިރުމަތީ ފަރާތުގެ އިން 20 (ވިހި) ފޫޓު 09 (ނުވައެއް) އިންޗި އިން 18 (އަށާރަ) (ފޫޓު) ބަދަލުކޮށް، މިފަދައިން މި އިމުން ބަދަލު ގެއްލުމުގެ މއ.ބޯގަރަދަވަރު އޮފީހާ ގޯތި އަހަރު ސަރަހައްދުން، މިފަދައިން ބަދަލުކުރެވޭ ގޮތަށް ހުށަހެޅުމުގެ 29 އޮގަސްޓް 2018 އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިދާއިރާގެ ރަޖިސްޓްރީގައި ހިމެނޭ މިޖިސްޓްރީ އޮތް ހަމަސްކުރު އެންމެ އިންތިޤާލްކުރުމަށް އަންގައި އަމުރުކޮށް، މިފަދައިން މިދާއިރާގެ ރަޖިސްޓްރީއަށް ގެނެވޭ ބަދަލުކޮށް މއ.ބޮޑުދުވާލީ އޮފީހާ ގޯތީގައި ހުރި އިމާރާތުގެ ބައެއް މއ.ބޯގަރަދަވަރު / ވާރު ޤާނޫނީ ގޮތުން އަލުންބިނާކުރުމާއި، ޤާނޫނީ ގޮތުން ހަމަޖެހޭ ގޮތުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމާ މއ.ބޯގަރަދަވަރު އޮފީ ހާރު ގޯތީގެ އިމުގެ ބެހެއްޓުން ވަކިކުރުމަށް އަންގައި ހުކުމްކުރުމުގެ ގޮތުން މައްސަލަ ސާބިތުވެފައިވާ ގުނުގެ ހުކުމް މިމައްސަލައިގައި ދައުވާކުރި ޤާނޫނީ ގޮތުގެ އަލުންބިނާކުރުމާއި، ޤާނޫނީ ގޮތުން ހަމަޖެހޭ ޢިމާރާތްތަކަށް ކަނޑައަޅައި، މިގޮތުގެމަތިން ހުކުމްކުރެއްވިއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

02- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 621/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި [illegible]ގެ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ގެ، [illegible] [illegible] [illegible] 04 (ހަތަރެއް) [illegible] ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 621/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާއަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 119 [illegible].

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 5 ([illegible]) [illegible]

[illegible] 119 [illegible]

● ތިންވަނަ ނުކުތާއަށް، [illegible]

● ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަށް، [illegible] 119 (އެއްސަތޭކަ ނަވާރަ) [illegible]

ހުކުމުން [illegible] މިއީ، އާއްމު މަސްލަހަތަށްޓަކައިވެސް އަދި ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލުތަކެއް ކޮށް މީސްމީހުންގެ ގޯތި ގެދޮރާއި މުދާ މީހުންގެ އަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އެއްވެސް ހަމައަކުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

-03 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 621/Cv-C/2017 ގެ [illegible]

- ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]ގެ ރައުޔު: [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible] [illegible]

-04 ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔުގެ 30 ވަނަ ނަންބަރާއި، 31 ވަނަ ނަންބަރަށް ތާއީދުކުރަމެވެ.

-05 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 [illegible]

[illegible][1]

06- [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގައި [illegible][2]

[illegible]

07- [illegible] ގޯތީގެ [illegible] 19 ފެބްރުއަރީ 2006[3] ގައެވެ. [illegible] 30 ޖޫން 2003[4] ގައެވެ. [illegible] ޖުމްލަ ބޮޑު މިނަކީ 2,440 އަކަފޫޓެވެ. [illegible] ޖުމްލަ ބޮޑު މިނަކީ 2,338 އަކަފޫޓެވެ. [illegible] ޖުމްލަ ބޮޑު މިނަކީ 475.50 [illegible] [illegible] 58'2" [illegible]

---

[1] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 [illegible] 7 [illegible] S.3 [illegible]

[2] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 [illegible] 6 [illegible] 11 [illegible]

[3] ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރު: ޖ-14968

[4] ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރު: ޖ-13674

ދެކުނަށް ގުޅިފައިވާ މިނުގެ ދިގުމިނަކީ "20'9 އެވެ. މި މިންތަކަކީ، މި ދެރަޖިސްޓްރީގައިވެސް އެއްގޮތަކަށް ލިޔެފައިވާ މިންތަކެކެވެ.

08- ހއ. [illegible] އެވަރުދުން ގޯއްޗާއި، ހއ. އުތުރުވަރި އެވަރުދުން ގޯތީގެ [illegible] މިންތަކުގެ، މި ދެގޯއްޗަށް މިހާރު ހަމަޖެހިފައިވާ ރަޖިސްޓްރީތަކުން އެނގެން އޮތުމުން، ހއ. [illegible] އެވަރުދުން ގޯތީގެ އިމުގެ ތެރެއަށް ހއ. އުތުރުވަރި އެވަރުދުން ގޯތީގެ ބައެއް ވަދެފައިވާތޯ ބެލުމަށް، މި ދެގޯތީގެ މިންތަކާއި، [illegible]، ދެގޯތި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި ދެގޯތި، އެއްގޮތަށް [illegible] އިމުގެ ތެރެއަށް ވަދެފައިވާ ބައެއް، [illegible]، އެއް ގޯތި އަނެއް ގޯތީގެ އިމުގެ ތެރެއަށް ވަދެފައިވާނަމަ، ވަދެފައިވާ ބައެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ދަޢުވާގައި ސިވިލް ކޯޓުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރުން [illegible][5]، އެ އަދި އެވަރުދުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއިން [illegible] [illegible] [illegible]، ހއ. [illegible] އެވަރުދުން ގޯތީގެ އިމުގެ ތެރެއަށް 119 [illegible] ތެރެއަށް ހއ. އުތުރުވަރި އެވަރުދުން ގޯތި ވަދެފައިވާކަން [illegible].

މިހާރު ހުރި ރަޖިސްޓްރީތަކުގައިވާ މިންތަކާ ގުޅިގެން އެޕީލަންޓް ދޭ [illegible]

09- މާލެ މުނިސިޕަލްޓީން ހއ. އުތުރުވަރި އެވަރުދުން ގޯއްޗަށް 30 ޖޫން 2003 ގައި ހަދާފައިވާ އިޤްރާރާއި ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީއާއި، [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު: 491/MC/2000 [illegible] ހއ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[5] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 ދަޢުވާގެ [illegible] [illegible] 3 ވަނަ [illegible] (ހ) ގައި

[illegible][6]

10- [illegible][7]

11- [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 24/76 ([illegible] ޤާނޫނު) ގެ 5[8] ވަނަ [illegible]

12- [illegible] (2013)[9] [illegible] 3 ވަނަ [illegible]

---

[6] [illegible] 13674 [illegible] 7،6،5 [illegible]

[7] [illegible] 01 [illegible] 2017 [illegible] 4 ވަނަ [illegible] 6 ވަނަ [illegible]

[8] [illegible]

[9] 2012/HC-A/173 [illegible] 3 ވަނަ [illegible] 9 [illegible] 10.

"އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން ބައެއް އަނެއް ފަރާތަށް ގެއްލުން އިތުރުކުރުވާލާނެ ބޭން ހުށަހަޅާ މުސްތަޤުބަލުގައި، އެނގުމު އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން ޝަރީޢަތުން ދިޔައިރު ކުރީ މުސްތަޤުބަލުގައި ގޮތުގެ ޙުކުމްކުރުމަށް ދައުލާ ދަޢުވާ ތަކުރާރުކުރާކަމެއް، އަދި އެހެން ތަރުތީބުގެ ސަބަބުތަކުގެ ސާބިތު އެހެނިހެން، އެ މުސްތަޤުބަލު ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމަކީ ހުރިހާގައި އެކުލަވާލެވިފައި ވަނީ ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުން ހިނދެއް، ޝަރީޢަތުން ބަލާ އެތުރުކުރަ ސަބަބު ތަކުރާރުކުރާކަމެއް ..."

ތަފުސީލުކޮށް، ތިރީ ތަފުސީލު މުސްތަޤުބަލުގައި އަދަދުކުރުމުން ބޭރު އޭނާގެ ދަށުގައެވެ.

13- ދެން އަޑުއެހުންތާ ސާބިތުވަނީ، އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން ބައެއް އަނެއް ފަރާތުގެ ގޮތަކަށް އިތުރުކުރުވާލާނެ ބޭން ހުށަހަޅާފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްގައި ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުގެ އިތުރު ތޫނުކަން އަނެއް ފަރާތުގެ އިސްތިސްނާތަކާއި، ފާހަގަ ކުރުވާލާނެކަމެއް ބޭން ހުށަހަޅާފައިވާ މުސްތަޤުބަލު ޝަރީޢަތުން ބަލާފައި ދަންނަން، އެ މުސްތަޤުބަލުގެ ދަށުން ކަމުގެ ވަގުތު ނުވާ ދިވެހި ދެކޮޅުގައި ބެލުމުގެ ގޮތުގެ ޑިއުޓީ، އެ މުސްތަޤުބަލު ބިނާކުރުމަށް ތަކުރާރުކުރަނިވި ވިސްނުމާއި ސަބަބުތައް ސާބިތު އެހެނިހެން އެއްޗިސްތަކާއި ފާހަގަކުރެވޭ ސަބަބުތަކާއި ފާހަގަ ކުރުމަށް ދަށުން ދަޢުވާކުރާ ކަނޑައެޅުމަށް، އެ ތަކުރާރުކުރަނިވި ވިސްނުމާ ދަށުން ކޯޓުން ބަލައިގަންނަހުރިތޯ؟ ނުވަތަ އެ ތަކުރާރުކުރަނިވި ވިސްނުމާ ދަށުގެ ސަބަބުތަކުން އެހެނިހެން ދިވެހިވެފައި ކޯޓުން ބަލަހައްޓާ ހިނގާފައި އެ މުސްތަޤުބަލު ވަނީ މުސްތަޤުބަލުގެ ޑިމާގައި ކޯޓުން ހުށަހަޅައިފިތޯ؟ އަދި ވަނީ މުސްތަޤުބަލުގެ ޑިމާގައި އެ މުސްތަޤުބަލު ކޯޓުން ހުށަހެޅުއްވި ސަބަބު އެހެނިހެން ތަކުރާރުކުރަނިވި މުއާމަލާ ބިނާކުރުމާއި މި މުސްތަޤުބަލު ދަޢުވާ އެ ކޯޓުގައި ހިނގައިދާނެތޯ؟ މި ސާބިތުވުމުގެ ޤަވާޢިދު ހުރުމަށް ބަލައިލާއިރު، 2012 ވަނަ އަހަރު ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އިސްތިޢުނާފުކުރި ވ. ބަހިވިލް ދަރުމަވެރިކަމުގެ (2012)[10] ޤަޟިއްޔާއި މުސްތަޤުބަލު ބަލާފައި ވެއެވެ.

2012/HC-A/230[10]

14- [illegible] (2012) [illegible]

"[illegible] 13/M2C/2011 [illegible] (A061795 [illegible]

ނުފެންނާތީ، އެޤަޟިއްޔާގެ ބުނެފައިން އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި
އެދުމުގެ މަތިން ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށްދިނުމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ. އާންމު އުޞޫލުގެ ގޮތުން ގޯތީގެ ތަރިކަވެރިޔާގެ މިންވަރުގެ ސާބިތުކުރުމުގައި އުފާ ސާބިތު ގުޅުމެއް ސީދާގޮތުން ކޯޓުން އެ ނުގުޅުނުކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، އެ ތަރިކަވެރިޔާގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ ސާބިތުކުރުމުގައި ރަސްމީ ތަރިކަ ބެހުމަށް އެ ތަރިކައިގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކެއް ދޭތެރޭ އެ މިންވަރާ ގުޅުންހުރި ވާރިސުންގެ ޙައްޤު ކަނޑައަޅާ އެ ތަރިކަވެރިޔާގެ މިންވަރު ބަލައިގަނެވޭ ގޮތުގެ ވިޔަފާރި ތަރިކަވެރިޔާގެ ޙައްޤު ކަނޑައަޅާ ކުރަންވީ ގޮތް ސާބިތުވާ މިންވަރެވެ. އަދި އެ ތަރިކަ، އެ ތަރިކަވެރިޔާގެ ޙައްޤު ހިފުން އެވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ތަރިކަވެރިޔާގެ ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަލައި ދޭތެރޭ މުޢާމަލާތުގެ ތަރިކަވެރިޔާގެ ބަޔާންކޮށްދޭ ދަޢުވާ ގަބޫލުކުރެވޭ ވިޔަފާރި ސާބިތުވާ ތަރިކަވެރިޔާގެ ވިޔަފާރި ލިބިގެންވާ ގޮތުގެ ތަރިކަވެރިޔާ ހިއްސާ ވާރިސުންގެ ޙައްޤު ކަނޑައަޅާ. އަދި އެވެ ތަރިކައިގެ ބެހުމަށް ތަރިކަވެރިޔާގެ ވިޔަފާރި ސާބިތުވާ ކުރީގެ ތަރިކަވެރިޔާ ޙައްޤު ނިމުނުކަން، އެ ވިޔަފާރިގެ ތަރިކައިން ބަލަހައްޓާފައިވާ ކަނޑައެޅުމަށް ތަރިކަވެރިޔާ ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރެވިފައެވެ.

15- މ. ޝޭޑުހަނދުގެ އަލްފާޟިލް ޢަބްދުﷲ ޙުސައިނާ މ. އަލްފާޟިލް ޢަބްދުﷲ ޙުސައިން ފަހުން ހަވާލުކުރި ތަރިކަވެރިޔާގެ ވިޔަފާރި ސާބިތުވާ ދިނުމަށް އަދާކުރަން އުފެދޭ މަޢުލޫމާތު ސާބިތު އުފެއްދުމުން، އެ ތަރިކަވެރިޔާގެ ވިޔަފާރި ކަނޑައަޅާ ކުރަންވީ ގޮތުގެ ސަބަބު ގޯތިން މ. ޝޭޑުހަނދުގެ އަލްފާޟިލް ޢަބްދުﷲ ޙުސައިނާ މ. އަލްފާޟިލް ޢަބްދުﷲ ޙުސައިން ހަވާލުކުރި ތަރިކަވެރިޔާގެ ގުޅުންހުރި ވިސްނުމެއް ވާރިސް ޙިއްސާ ބަލާ ހިއްސާ އިންސާފުގެ ތަރިކައިން އަންގާފައެވެ. އަދި މި އިންސާފު ގެނެސް ވިސްނުމެއް ވާރިސް ޙިއްސާ ބަލާ ހިއްސާ އިންސާފުގެ ތަރިކައިން މ. ޝޭޑުހަނދުގެ އަލްފާޟިލް ޢަބްދުﷲ ޙުސައިނާ މ. އަލްފާޟިލް ޢަބްދުﷲ ޙުސައިން

ހަދާފައިވާ ރަޖިސްޓްރީތަކާއި، މި ދެ ގޯއްޗާއި ގުޅުން ހުރި އިދާރާގެ ރަޖިސްޓްރީތަކުގެ ކޮޕީ ސިވިލް ކޯޓަށް ފޮނުވާފައިވެއެވެ.[11]

16- މއ. [illegible] [illegible] ގޯއްޗަކަށް 1974[12] ވަނަ އަހަރު މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްއެފެއާޒްގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަންސް ޑިވިޝަނުން ހަދާފައިވާ ފުރަތަމަ ރަޖިސްޓްރީގައިވާ މިންތަކާއި، މއ. [illegible] ވަކި ގޯއްޗެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ކުރިން މއ. [illegible] [illegible] ގޯތީގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި އެ ގޯތި އޮތް ބިން، އެ ގޯއްޗަކަށް 1988[13] ވަނަ އަހަރުގައާއި، 1994[14] ވަނަ އަހަރުގައާއި 1995[15] ވަނަ އަހަރުގައި މާލޭ މިނިސިޕަލިޓީން ހަދާފައިވާ ރަޖިސްޓްރީ ތަކުގައި، އެ ގޯއްޗާއި މއ. [illegible] [illegible] ގޯއްޗާ އިންވެގެންވާ ބައިގެ މިންތަކާއި، ފަހުން މއ. [illegible] [illegible] ގޯއްޗަކާއި މއ. [illegible] [illegible] ގޯއްޗަކަށް މާލޭ މިނިސިޕަލިޓީން ހަދާފައިވާ ރަޖިސްޓްރީތަކުގައިވާ މިންތައް ތަފާތުވެއެވެ. އަދި މި މިންތައް ތަފާތުތަކުގެ ސަބަބުން މއ. [illegible] [illegible] ގޯތި ބޮޑުވެ، މއ. [illegible] [illegible] ގޯތި ކުޑަވެފައިވެއެވެ.

17- މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 491/MC/2000 ގެ [illegible] ޙުކުމް ތަރިކައިގެ މައްސަލައިގެ ތެރޭގައި މއ. [illegible] [illegible] ގޯތި [illegible]، އެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން މއ. [illegible] [illegible] ގޯތީގެ ބިން ބައިކުރުމަށް އެއްބަސްވި ގޮތުގެ [illegible] [illegible] ވަކި ގޯއްޗެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި އޮތް މއ. [illegible] [illegible] ގޯތީގެ މިންތަކަށް ބަދަލު އައުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible].

---

[11] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 ގެ [illegible] [illegible] ޕޭޖުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ) ގައި.

[12] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: [illegible]-3705.

[13] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: [illegible]-7370.

[14] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: [illegible]-9808.

[15] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: [illegible]-9966.

18- ހއ. [illegible] [illegible] ގޮތަކަށް 1974 ވަނަ އަހަރު މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްއެފެއާޒްގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަންސް ޑިވިޝަނުން ހަމަޖެހިފައިވާ ފުރަތަމަ ރަޖިސްޓްރީގައިވާ މިންތަކާއި، ހއ. [illegible] ވަކި ގޯއްޗެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ކުރިން ހއ. [illegible] އުތުރުން ގޯތީގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި އެ ގޯތި އޮތް އިރު، އެ ގޯއްޗަކަށް ވަކިން ރަޖިސްޓްރީކުރި ރަޖިސްޓްރީގައިވާ މިންތައް ތަފާތުވާތީ، ވަކިން ރަޖިސްޓްރީ ބަލާއިރު ރަޖިސްޓްރީތަކުގައިވާ މިންތައް ބަދަލުވެފައިވާ ސަބަބު ދެނެގަތުމަށް ޓީމެއްގެ ގޮތުގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ކުރުމަށް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ) ހަވާލުކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި 25 [illegible] 2017 ގައި ތަޙުޤީޤުން ހޯދިފައިވާ ކަންތައް ބަލައިގެން އެ މައްސަލައިގައި ތަޙުޤީޤު ސާފުކޮށް ނިމިގެން ގެންދިޔަ މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު ތަޙުޤީޤުން ބެލިފައިވެއެވެ. އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން އެ ގޯތިތަކުގެ މިންތަކަށް ބަދަލު އައިސްފައިވާ ގޮތް ދެނެގަތުމަށް މައްސަލާގައި [illegible] ސަރވޭކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ [illegible] 22 ފެބްރުއަރީ 2018 ގައި ތަޙުޤީޤުން ހުށަހެޅި ތަޙުޤީޤުގެ ނަތީޖާ ދޫކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ތަޙުޤީޤުން ހުށަހެޅި ބަޔާނާއި، އެ ބަޔާނުގައި ހުށަހެޅި ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން އެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ބަޔާން ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު ދީފައިވާ ގޮތް ސާބިތުކުރުމަށް ސަރވޭކޮށްގެން ހިފައިފައިވެއެވެ. އަދި މި ގޯތިތަކަށް ފަހުން ރަޖިސްޓްރީ ރަޖިސްޓްރީތަކުގައި އެ ގޯތިތަކުގެ މިންތަކަށް ބަދަލު އައިސްފައިވާ ގޮތް އެއްގޮތް ސަބަބު ހޯދައި ބަޔާންކޮށް ތަޙުޤީޤުން އަދި އެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކަށް ދެއްކިފައިވާކަމާއި، ފަހުން ރަޖިސްޓްރީ ރަޖިސްޓްރީތަކުގައި ލިޔެފައިވާ މިންތަކަކީ ރަނގަޅު މިންތަކެއް ކަމަށް[16] ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާއިރު، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ބަޔާނުގައި ލިޔުންތަކާއި ވަޒަންކުރެވިފައިވާ ރަނގަޅު ގޮތަކަށް ބެލިފައިވެއެވެ. އަދި އެ ގޯތީގެ ކުރީގެ މައްސަލައަށް ބެލުމުގައި ގޯތިން ބޭރު އެ ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީގައި އިސްލާޙުކުރެވޭނެ ކަނޑައަޅައެވެ.

---

[16] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 ގެ މައްސަލާގެ ޝަރީޢަތް ނިންމުމުގެ ޚުލާޞާގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ށ) ގައި

19- [illegible] (2012)[17] [illegible] 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ) ގައި އެ [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 [illegible]

---

[17] 2010/HC-A/47

- **[illegible]**

20- ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، މިޤަޟިއްޔާގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10،590/66ރ (ދިހަހާސް ފަސްސަތޭކަ ނުވަދިހަ ރުފިޔާ ފަސްދޮޅަސް ހަލާރި) [illegible] މިނިސްޓްރީ އޮފް [illegible] /[illegible] [illegible] ނަންބަރު 43/MD/72 [illegible] [illegible] [illegible].[18] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 26 ޖޫން 1972 ވަނަ. ނަމަވެސް B-No192 (އެގްރިމެންޓް 1) ގެ [illegible] ދަށު ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1 [illegible] 1971 ވަނަ [illegible].[19]

21- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]

---

[18] ނަންބަރު: 44/P&OD/74 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[19] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1 [illegible] 1971 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1 [illegible] 1971 [illegible] 2 [illegible] 10 [illegible] 74 [illegible] 1 [illegible] 1971 [illegible] "[illegible]" [illegible].

[illegible] [illegible]، އަދި ކާނާ [illegible] [illegible] [illegible] ނަމޫނާގެ) އާއި، ކާނާ [illegible]

ކޮމިޓީ[20] [illegible] ބައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 13 މާރިޗު 1974 ގައި ހިބައިން ދެއްވިއެވެ.[21] "މ.[illegible]ގެ" ވެރިކަން އަންނަނީ މިހިސާބުންނެވެ. މިހިބައިގެ ދަށުން [illegible] ބައި [illegible] [illegible] 28 މާރިޗު 1974 ގައި ހަވާލުކުރެއްވިއެވެ. މިހިބައިގެ [illegible] [illegible] ހިބައިގެ [illegible] "މ.[illegible]ގެ" އަށް ތި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނެތެވެ. 8 އޭޕްރީލް 1974 ގައި ވަކި [illegible] [illegible] ރަޖިސްޓްރީ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] (ހ) އިން "މ.[illegible]ގެ" [illegible] [illegible] [illegible] ރަޖިސްޓްރީ [illegible].[22] މިރަޖިސްޓްރީ ގައި "މ.[illegible]ގެ" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އިރު އުތުރުކަނުން (ހ) އިން ފެށިގެން [illegible] ހުޅަނގުކަނަށް 74 ފޫޓު 7 އިންޗި އެވެ. [illegible] އުތުރު ހުޅަނގު ކަނުން (ހ) ހުޅަނގު ދެކުނު ކަނުން (ށ) **18 ފޫޓު** އެވެ. ހުޅަނގު ދެކުނު ކަނުން (ށ) އިން [illegible] އިރު ދެކުނު ކަނަށް (ނ) **59 ފޫޓު**. [illegible] [illegible] ދެކުނު [illegible] [illegible] (ދެކު) [illegible] [illegible] އިރު ދެކުނު (ނ) އިން [illegible] އިރު އުތުރުކަނަށް (ހ) އަށް 58 ފޫޓު 4 އިންޗިއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible]. މިރަޖިސްޓްރީ [illegible] "މ.[illegible]ގެ" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރަޖިސްޓްރީއެވެ. [illegible]، "މ.[illegible]ގެ" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިރަޖިސްޓްރީގައި [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible]

---

[20] 1 އޭޕްރީލް 1971ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] ކޮމިޓީ" އެވެ. [illegible] [illegible]، 1972 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޓީގެ ހިޔާނާ ބައި 1974 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[21] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 44/P&OD/74.

[22] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: ހ-3705.

ހަމަތަކުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅިގެން ނުވޭ. އެހެނީ ގޮތެއް ކަނޑައެޅިގެން ގޮސްފައިވާ ކަމުގެ އެއްވެސް ލިޔުމެއް ހުށަހެޅިފައެއް ނުވެއެވެ.

22- އަބްދުއްރަޙީމު އަބްދުއްރަޙްމާނަށް [illegible] ރަޖިސްޓްރީ [illegible] ވަނީކަން މިގޮތުގައި [illegible] އެންމެހައި އިމާރާތްތަކާއި [illegible] [illegible] އަބްދުއްރަޙީމު އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ [illegible] އަބްދުއްރަޙީމު އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ 2 [illegible] ކަމުގައިވާ މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[23] [illegible] [illegible] 8 [illegible] 1974 [illegible] މިނިސްޓްރީ [illegible] ހޯމް [illegible]، ރަޖިސްޓްރޭޝަން ޑިވިޜަނުން (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 23 [illegible] 13081-ރ: [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 3705-ރ [illegible] 2001 ވަނަ [illegible] [illegible].[24] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 74 ފޫޓު 7 އިންޗި އެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **20 ފޫޓު 9 އިންޗި** އެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **58 ފޫޓު 2 އިންޗި** އެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 58 ފޫޓު 2 އިންޗިއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[23] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 681/MC/2001

[24] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]." [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޑިވިޜަނުން (ހ) [illegible].

އެއްވެސް ސަރަޙައްދެއް ނުވެއެވެ. އެހެނީ މިރަޖިސްޓްރީ ބިނާވެފައިވަނީ އަތޮޅުއޮފީހުން ހަދައިން ދިނީ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވާ މިއ.ބޯޑުފަރާތުގެ ހަމަ އެގޮތުގައި އެއާރީގެ ދަށުފުށުންނާއި އެއިރުކުރެވުނުހިނދު ހަ އަކަން ނަގާނަ ކުރުމުގެ މައްސަލަ ކަމަށްވާތީއެވެ. މިހެނުގެ ފާސްކުރައްވާ އިޝާރާތް ގޮތުން ލިބިފައިވާ އެވެއްދި ފާސްކުރައްވާފައިވާ ނަމަވެ.

23- ބަޔާންވެދިޔަ 03 ފަރާތަކުން މިއ.ބޯޑުފަރާތުގެ ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްދީފައި ވަރަކާށް، މިގޮތުގެއިން އާދިއްޔާ ހަދާފައިން މިއ.ބޯޑުފަރާތުގެ އެނގޭ ހިސާބު ބަދަލުކޮށް ޕްލޭން ރިޕޯޓް 3/1 (ޕްލޮޓްނަންބަރު އެއްވަނަ) ގައިވާ އެރަލިނަށް ލިބެދޭކަމާއި ވެރިވުމަށް ތަންތަން އާދިއްޔާ ހަދާފައިވާ މިނިސްޓްރީއޮފްހައުސިންގ އާދިއްޔާ ހަދާފައިވާ ބިމާ 2 ބޭރުން ކުރުގައިވާ މުޢާމަލާ އަތޮޅުއޮފީހުން، މުޙައްމަދު ޝާހިދުއަރަން ހަރަކާތްތަ ގޮތަށް ހިބައިން ދެއްވިއެވެ.[25] މިހެނުގެ ބަޔަށްވެސް ތަފާތުވި، މިއ.ބޯޑުފަރާތުގެ ގޮތުގެ ސިޓީގެ ކާފިއްލަ ފޮނުވައި ފޮނުވި ބަދަލު ސިޓީން މިނިސްޓްރީއޮފްހޯމްގައި އަތުވުން، މިނިސްޓްރީއޮފްހޯމްގެ ނަންބަރު: 99-C/144/2005/351 (19 ޑިސެމްބަރު 2005) ސިޓީއާއެކު ސިޓީއާ ފޮނުވާފައިވެއެވެ. ބައްލަވާލެއްވި ސިޓީގައި މިނިސްޓްރީއޮފްހޯމްއިން އަރާރުގެއްކާފައިވާ ބަދަލު ސިޓީގެ ނަންބަރު:144-1B-1/99/2005/348 (27 ނޮވެމްބަރު 2005) ގެ ސިޓީ އަރާނެވެ. އަދިވެސް މާލޭ މިނިސްޓްރީން ފޮނުވި ސިޓީގައި ބައްލަން ކާފައިވާނީ، "ބަދަލު ސިޓީގެ ނަންބަރު:144-1B-1/99/2005/349 (17-11-2005) ސިޓީއާއެކާ" މިފަދައިންނެވެ. މިގޮތުން ސިޓީގައި ބައްލަން ކާފައިވާ މިންތަކަކީ، މިއ.ބޯޑުފަރާތުގެއަށް ކުރިން ހަދައިދިން ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: ބ.13081 (23 ސެޕްޓެމްބަރު 2001) ގައި ބައްލަން ކާނާ މިންތަކެވެ. މިޗާޓު ކުރަނާފައިވާ ސަރަވޭ ކުރުމަކައި ނުވައި ކަން މިޗާޓުގައި އިން "SURVEYED BY:" މިބައި ހުސްކަން އެއްގޮތުން ފެންނަ ކުރެވެއެވެ. ނަމުގާއިމުގެ ގޮތުން މިޗާޓުގައިވާ ކުރިން ބައްލަން ކުރި "ފޮޓޯ" ފެންނާކަން ނުވެއެވެ. ބަޔާންވެދިޔަ ހިބައާއި ގުޅޭގޮތުން މިއ.ބޯޑުފަރާތުގެއަށް 23 ސެޕްޓެމްބަރު 2001 ގައި ހަދައިދިފައިވާ

---

[25] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 1528/MC/2005.

ނަންބަރު ބ. 13081 ވިލާތާއި ގޯތީގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލްކުރެވި، ނަންބަރު:ބ-14968 ރަޖިސްޓްރީ 19 ފެބްރުއަރީ 2006 ގައި ހަދައި ދޫކޮށްފައެވެ. މިރަޖިސްޓްރީގައި މިންތައް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ކަނޑުމަތީ މަގު އިރު އުތުރުން (ކަނޑު ވަށްޓަފާޅި) ފިރިގެން ކަނޑިމަގުން އުތުރު ހުރަހުގެ ކަނަށް 74 ފޫޓު 7 އިންޗި އެވެ. ކަނޑިމަގު އުތުރު ހުރަހު ކަނޑުން ހުރަހު ދެކުނުކަނަށް **20 ފޫޓު 9 އިންޗި** އެވެ. ހުރަހު ދެކުނު ކަނޑުން ހުޅަނގުމަތީގެ އިރު ދެކުނު ކަނޑުން **58 ފޫޓު 2 އިންޗި** އެވެ. ކުރީގެ އަސްލު ރަޖިސްޓްރީގައިވާ ކުރެހުމުގައި މިކަނޑުގައި ގޯތި ދެކުނުން ނިކުމެގައިވާ ވަނަގޮތް (ވީމި) މިރަޖިސްޓްރީގައިވާ ކުރެހުމުގައިވެސް ފެންނަކަން ނެތެވެ. އެކަމުގެ ސަބަބުން އިތުރު ބަދަލު އަންނަނީ ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. ކަނޑުމަތީ މަގު އިރު ދެކުނު ކަނޑުން ހުޅަނގު މަގު އިރު އުތުރުކަނޑުން 58 ފޫޓު 2 އިންޗިއެވެ. މިގޮތުން އެރަޖިސްޓްރީގައި ބައްޔަށް ކުރިޔަށްވެއެވެ. މިއަދަލުން މިރަޖިސްޓްރީގައި މިމިންތައް ހިމެނިފައިވަނީ މިއީ 23 ސެޕްޓެމްބަރު 2001 ގެ (ނަންބަރު ބ. 13081) ރަޖިސްޓްރީގައިވާ ކުރެހުމާއި މިންތައް ނަގައި ކުރެވިފައިވާތީ ކަމަށް ބެލެވެއެވެ.

24- އަބްދުލްމަޖީދު އަބްދުލްވައްހާބަށް މ.ހަރަނގާގެއިން ބައެއް ހިބަ ކުރުއްވައި، މ.ހަރަނގާގެއިން ބައެއް މ.ޅޭހަރަނގާގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރުވާފައިވާ އަބްދުލްވައްހާބުގެ ނަމުގައި މ.ހަރަނގާގެއަށް 2 ވަނަ ރަޖިސްޓްރީއެއް ހެދިފައިވަނީ 8 ޖޫން 1974 ގައެވެ.[26] އޭގެ ފަހުން، އަބްދުލްވައްހާބުގެ އެއްބަނޑުއެއްބަފާ ކޮއްކޮ ޙުސައިނާ (ޙުސައިން ދީދީގާ)އަށް މ. ހަރަނގާގެއިން 1/8 އަބްދުލްވައްހާބު ހިބައިން ދީފައެވެ.[27] 24 އޮކްޓޫބަރު 1988 ގައި މިރަބައިގެ ހުރުން މިލްކުވި ބައްޕާ، މ. ހަރަނގާގެ އަށް 3 ވަނަ ރަޖިސްޓްރީއެއް ހެދުނެވެ.[28] މިރަޖިސްޓްރީގައި ގޯތި ހަވާލު ކުރެއްވި ވާރުތަވެރިންގެ ބައިގައި ބައްޕާ ކުރުއްވައި، އަބްދުލްވައްހާބާއި ޙުސައިނާ (ޙުސައިންދީދީގާ) އާ މެދު ބެހިގެންނެވެ. (މިރަޖިސްޓްރީގައި ހަރަނގާގެ ކުރެއްވިފައިވާ ހަރަނގާގެއިން ބޭސްދީގައި ހިބައިން ދީފައި ގައި

---

[26] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: ބ.3704.

[27] ވަޞިއްޔަތު ނަންބަރު: 126/JC2/88.

[28] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: ބ. 7370.

އުނިކޮށްފައެވެ. މިރަޖިސްޓްރީ ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮށްފައިވަނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަން އެއީ (ހ) ކަމުގައި ބަލައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަން (ހ) އަށް 47 [illegible] 7 އިން ކުޑިއެވެ. [illegible] [illegible] ކަން (ހ) އިން [illegible] [illegible] [illegible] ކަން (ށ) އަށް 131 [illegible] 10 އިން ކުޑިއެވެ. [illegible] ކަން (ނ) އިން [illegible] (ހ)އަށް ([illegible]) 21 [illegible] 9 [illegible] އެވެ. (ރ) އިން [illegible] ކަން (ބ) އަށް 57 [illegible] 4 [illegible] އެވެ. [illegible] (ބ) އިން [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) އަށް އެއީ (ޅ) ކަމުގައި ބަލައި، 135 [illegible]. [illegible] (ކ) [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible]) އެއީ (އ) ކަމުގައި ބަލައި، **59 [illegible]** އެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] ކަން (އ) އިން [illegible] (ހ) އަށް **18 [illegible]**. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

25- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައި ވަނިކޮށް، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[29] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 15 [illegible] 1994ގައި [illegible] [illegible].[30] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) [illegible] [illegible]

---

[29] [illegible] ނަންބަރު:1/JC-4/93

[30] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:- 9808.

ދިރާސާ އަބުދުލްވަހްހާބް އާއި އަލްވާސިލް މާޖިދު އަބުދުލްވަހްހާބަށެވެ. މިޤަޟިއްޔާގައި މިންތަން ބަޔާން ކޯޓުގައިވަނީ، ޝާހިދުންގެ އިރު އުތުރު ކަނުން ފަށައިގެން ދެކުނުފަރާތުގެ ހުޅަނގުން ބިމުގެ ހަތަރު އުތުރުހުޅަނގު ކަން އާއި (ހ) ކަމުގައި ބަލައި އުތުރުން ފަށައިގެން ދެކުނުފަރާތުން ހުޅަނގުން ބިމުގެ އުތުރުހުޅަނގު ކަން (ށ) އަށް 47 ފޫޓު 7 އިންޗިއެވެ. އުތުރު ހުޅަނގު ކަން (ށ) އިން ދެކުނަށް ދެކުނު ހުޅަނގުދެކުނު ކަން (ނ) އަށް 131 ފޫޓު 10 އިންޗިއެވެ. ހުޅަނގުދެކުނު ކަނުން (ނ) އިން އިރަށް (ރ)އަށް (ވަރަށް) 21 ފޫޓު 9 އިންޗި އެވެ. (ރ) އިން އިރުދެކުނު ކަނަށް (ބ) އަށް 57 ފޫޓު 4 އިންޗި އެވެ. އިރުދެކުނުކަނުން (ބ) އިން ދެކުނަށް (ޝަރީޢަތުގައިން ދެކުނަށް ޝަރީޢަތުގައި ނިންމާފައިވާ ވަރަށް) އަށް އާއި (ޅ) ކަނޑައި ބަލައި، 135 ފޫޓެވެ. ދެން (ޅ) އުތުރަށް ހިސާބުން އިރުން ދެކުނަށް (ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައި) އާއި (ޅ) ކަނޑައި ބަލައި، **59 ފޫޓު** އެވެ. ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމާ ދެކުނު ކަން (ޅ) އިން ދެކުނަށް (ހ) އަށް **18 ފޫޓެ**ވެ. މި ޝަރީޢަތުގެ ޤަޟިއްޔާ އާއި ކުރީގެ ޤަޟިއްޔާގެ ދެމެދު މިންތަކުގައި ތަފާތެއް ފެނިގެން ނުދެއެވެ.

26- ބަޔާންކުރުމަށް ގޮތުގެ މަތިން މި ޝަރީޢަތުގެ 4 ފަރާތަށް ޤަޟިއްޔާ ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ދިފާޢުގައިވާ އެންމެ އިޖުރާއަތާއި ވަޒަނާ ތަންތަނާއި ތަކެތި އެންމެހާ އަބުދުލްވަހްހާބަށް މިލްކުކުރާ ބައިން އަބުދުލްވަހްހާބުގެ ބާކީއަށް ކަނޑައިގެން އަބުދުލްމަޖީދު އަބުދުލްވަހްހާބަށް ހިބައިންދީފައިވާތީއެވެ އަބުދުލްވަހްހާބް އަބްދުލް އަތުގެއްލުމުގެ ގޮތުގައި[31] މި ޝަރީޢަތުގެ 5 ވަނަ ޤަޟިއްޔާއެއް 14 މާރިޗު 1995 ގައި ނިމިފައި ހުށަހެޅިއެވެ.[32] މިޝަރީޢަތުގެ ގޮތުގައި މިޝަރީޢަތް އެވެ ކިޔާ ގޮތް ހަމަޖެހޭ ކޮށްފައިވާ ފާރާތުގެ ގޮތުގައި ބައްޕާ ބިމަށްވެރިވެފައިވާ، އަބްދުލްއަޒީޒް އަބުދުލްވަހްހާބް އާއި އަބްދުލްޢަޒީޒް ޙަވާލާ (ޢަލީ ޙުސައިން) އާއި އަލްވާސިލް ދިރާސާ އަބުދުލްވަހްހާބް އެވެ. މިޤަޟިއްޔާގައި މިންތަން ބަޔާން ކޯޓުގައިވަނީ، ޝާހިދުންގެ އިރު އުތުރު ކަނުން ފަށައިގެން ދެކުނުފަރާތުގެ ހުޅަނގުން ޝަރީޢަތުގެ އުތުރުހުޅަނގު ކަން އާއި (ހ)

---

[31] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަލް ކައުންސިލް އެޕީލް އިސްތިއުނާފު ޝަރީޢަތުގެ / ޤާޟީ ނަންބަރު 4 ގެ ނަންބަރު 657/JC-4/94 ގެ ޙުކުމް.

[32] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: ސ-9966.

ކަމުގައި ބަލައި އެމެންޑްމެންޓްގެން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގައި ދަރަޖަގެ އެއްބަސްވުމުގެ ކަން (ހ) އަށް 47 ވޯޓް 7 ދިންނެވީއެވެ. އެއްބަސް ކުރަމު ކަން (ށ) އިން ފެނިގެން ދެކޮޅަށް ކުރަމުދެކޮޅު ކަން (ނ) އަށް 131 ވޯޓް 10 ދިންނެވީއެވެ. (ރ) އިން ދެކޮޅަށް ކުރަމުދެކޮޅު ކަނޑުން (ނ) އިން އިތުރަށް (ރ)އަށް (ގުރޫޕް) 21 ވޯޓް 9 ދިންނެވީއެވެ. (ބ) އިން އިތުރުކޮށް ކަނޑަން (ޅ) އަށް 57 ވޯޓް 4 އިންކާރު އެވެ. އިތުރުކޮށްކަން (ޅ) އިން ފެނިގެން (ޝަރީޢަތުގެ ދެކޮޅަށް ތަޢާރުޟުވާތީ ފުރި) އަށް އެއި (ކ) ކަމުގައި ބަލައި، 135 ވޯޓްއެވެ. ދިން (އ) އެއްބަސްވުމައި، އެމިނިން ފެނިގެން ކުރަމަށް (ޝަރީޢަތުގެ ކުރަމުދެކޮޅު ކަނޑައަޅައަށް) އެއި (ވ) ކަމުގައި ބަލައި، **59 ވޯޓް** އެވެ. ޝަރީޢަތުގެ ކުރަމު ދެކޮޅު ކަން (މ) އިން ފެނިގެން (ފ) އަށް **18 ވޯޓް**ގެ. މަސްތުވާތަކެތީގެ މިންގަނޑު އާއި ގުޅޭ ގަވާއިދާ ދެކޮޅު މިންވަރުގައި ބަޔާންކޮށް ފަރާތުން ނިންމެވެ.

27- އަމެރިކާ ދިވެހި އަދުލުއިންސާފުގެ ބައްލަވައިގަތުމަށް ހިސާބުގެ ދަށުން މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރާ ބައި 17 ޖުލައި 2000 ގައި "މަސްތުވާތަކެތި" ނަމުގައި ބަލަހައްޓަ ކަނޑައަޅައިފައެވެ.[33]

28- މަސްތުވާތަކެތީގެ އެންސައިކްލޯޕީޑިއާ 06 ސެޕްޓެމްބަރު 1999 ގައި އަލުންބަލާފައިވާ ގޮތުން މަޖިލީހުގެ ބަރާބަރުގެ މެއްސަލަ ބަލަން ގާނޫން ކުރަނީއެވެ. މަޖިލީހު އަދުލުއިންސާފުގެ ބަރާބަރުގެ މެއްސަލަ ސަރުކާރުގައި ހިސާބުން ދަރަނިން، މަސްތުވާތަކެތީގެ އެވެ ހިސާ ބަލާނަމަ ގޮތުގައި ހިމެނޭ އިނގިރޭސިކަމަށް ވުޒާރާ ބެލެނިކަން ބޭއްވުނުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ދިރާސާކުރުމަށް ޖާމިޢާ ކުރިއަށް ދިޔައީ ކަނޑައެޅުމަށް ޖާމިޢާ ދިރާސާކުރުމަށް ޝަރީޢަތް ކަނޑައަޅާ 4 ބާރުބޮން (އަދުލުއިންސާފުގެ ބާރުބޮން) ކަމުގައިވާ އަދުލުއިންސާފުގެ އަދުލުއިންސާފު، އަދުލުއިންސާފު ދިހާ އަދުލުއިންސާފު، އަދުލުއިންސާފު

---

[33] ޝަރީޢަތު ނަންބަރު: ޑ-12489 ހުށަހެޅުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމެވެ.

އަބްދުލްވައްހާބަށް ހިބައިން ދެއްވިއެވެ.[34] މ.ދަރަނާގެއިން އަބްދުލްވައްހާބުގެ ތަރިކައިން ހިއްސާ އަބްދުލްވައްހާބަށް ވިޔަފާރިވެ ބާރާ ހިބައިގެ ދަށުން މ.ދަރަނާގެއިން ހިއްސާ އަބްދުލްވައްހާބާއަށް ވިރާސަތުގައި (މ.އުތުރުގޮދި) އެއްކަމަށްވުމުގައި 30 ޖޫން 2003 ގައި އަމުރުން ރަޖިސްޓްރީއެއް ހެދިއެވެ.[35] މިރަޖިސްޓްރީގައި ހިމަނާފައިވާ ކަރުދާހުގައި މ.އުތުރުގޮދި އޭގެ ހިސާ ގޮތުގެ ދުރުމިނާއި ދިގު އިރުއުތުރުކަނުން (އެއީ ބޮޑުދަރަނާގެގެ އިރުމަތީފަރާތުން) ފެށިގެން ބޮޑުދަރަނާގެ ހުޅަގުދެކުނުކަނާހަމައަށް ދިގުމިން ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ **58 ފޫޓް 2** އިންޗިއެވެ. މިއިގަޔާ ބޮޑުދަރަނާގެއާ އުތުރުފަރާތާއި ދެކުނުފަރާތުގެ ގޮތް ވަނީ ކަމަށް އެއް ބުރެވެ. އަދި ހުޅަނގުން އުތުރުފަރާތާ އެއް ބުރެވެ. މިމުގައި މ.ބޮޑުދަރަނާގެއަށް ފުރުން ހަމައިދިން ރަޖިސްޓްރީވާކަށް އެއްފަރާތުން މ.އުތުރުގޮދި އަށް ހަމައިން ރަޖިސްޓްރީގައިވެސް މިފަދަ ހަމަ އެއް މިންވެ. އަދި މ. ބޮޑުދަރަނާގެ ހުޅަނގުކަނުން ކަނޑުން ފުރިގެން މ.ބޮޑުދަރަނާގެ އުތުރުހުޅަނގު ކަނުހަމައިން މ.އުތުރުގޮދި އޭގެ ހިސާ ގޮތުގެ އިރުގެ ދިގު މިނަކީ **20 ފޫޓް 9** އިންޗި ކަމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައެވެ. މިއިގަޔާވެސް މ.ބޮޑުދަރަނާގެއާ މ.އުތުރުގޮދިއާސް ދެކުނުފަރާތުގެ ގޮތް ވަނީ ކަމަށް އިރުކަށެވެ. އަދި މިއީ ހުޅަނގުން އުތުރުކަރާ ދެކުނަށް އިރެވެ. މިމުގައި ބަޔާން ކަނޑާ މިނަކީ މ.ބޮޑުދަރަނާގެއަށް ފުރުން ހަމައިން ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ބަޔާން ކަނޑާ މިނެވެ.

29- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B3-CR2/CA/2017/66 (30-05-2017) ސަރވޭ އާއި ގުޅިގެން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިން އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ލޭންޑް އެންޑް ސާރވޭ ޑިޕާޓްމަންޓް އިން ފޮނުއްވާފައިވާ މ.ބޮޑުދަރަނާގެ އާއި މ.އުތުރުގޮދި ދެގޭގެ އިން ބަޔާން ކުރެވި ކުރެހުމާއި އެކު ހިމަނާފައިވާ ތަފްސީލުތަކުގައި މ.އުތުރުގޮދި ގޭން މ.ބޮޑުދަރަނާގެ ގޭގެ އިރުގެ ދުރުމިނަށް ވަދެފައިވާ ބައި ކަމުގައި ޖުމްލަ ބައެއް ފޫޓަ ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި އިރުގެ ދުރުމިން ވަދެފައިވާ ބައިގެ ބޮޑުމިން ކަމުގައި ބަޔާން ކުރަނީ 119 އަކަފޫޓެވެ. ސަރަހައްދުކަމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވަނީ މ. އުތުރުގޮދި ގޭގެ އިން އޮތް ރަޖިސްޓްރީ

---

[34] ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 1642/MC/2002.

[35] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: ސ-13674

ގައިވާ [illegible] އަދި [illegible] ރަޖިސްޓްރީގައިވާ [illegible] ރަޖިސްޓްރީ [illegible] ޖުމްލަ [illegible] އަދި ([illegible]) 2338 [illegible] އަދި [illegible] ޖުމްލަ [illegible] 5118 [illegible] ރަޖިސްޓްރީ [illegible] 14968.- [illegible] ޖުމްލަ [illegible] 2440 [illegible] ޖުމްލަ [illegible] 2338 [illegible] އަދި [illegible] ރަޖިސްޓްރީ [illegible] 13674 [illegible] ޖުމްލަ [illegible] 475.50 [illegible] ([illegible] 5118.2394 [illegible]) [illegible]

30- ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، [illegible] 20 [illegible] 4 [illegible] 18 [illegible] ރަޖިސްޓްރީ [illegible] ރަޖިސްޓްރީ [illegible] 3705.- [illegible] ރަޖިސްޓްރީ [illegible] އަދި [illegible] ރަޖިސްޓްރީ [illegible] 7370 [illegible]

31- އިދިއުމަކާއިމެދު ދުސްތޫރުގެ އުފެދިފައިވާ ދިރުމަކީ އިރުއުމުގެ ސަޢޫދީކަރަން ކަސްޓަމްގޮތުގެކައި ޤާނޫނު ކުރުވުން ދިރުމުގެ ނުނުވެ. އަހަރެންކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 24/76 (ރައްކާތެރި ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ ބުނުމުގެކަމުގައި، ދުސްތޫރުގެ އުފެދިފައިވާ ތަސްދީޤުކުރެއްވި ބުނުމުގެ ނުކުތުވުމެވެ. މިގޮތުގައި ފުރަތަމަ ބަލަންޖެހޭ ދުސްތޫރުގެ އުފެދިފައިވާ ތަސްދީޤު ތަކާގެ ސަރުކާރުތަކުގެ ދުވަސްތަކެވެ. ހަރަކާތްތަކާއި އިސްލާމީ ފިޤުހީ ޖަމްޢިއްޔާގައި، އިސްލާމީ ފިޤުހު ކަން ފަރާތުން ހަރަކާތް މި.ޝާޢިރަކާއެގޮތަށް އަދި ހިމަ ބަޔާނުކުރި ޤާނޫނު ހަރަކާތްތަކާއި ނަންބަރު: - 14968 (ފެބުރުއަރީ 2006) ތަސްދީޤުކުރެވުނު ކުރުބާނީ މިނިވަންކަމާ، މި.ޝާޢިރަކާއެގޮތަށް ހިމަ ބަޔާނުކުރި ޤާނޫނު ހަރަކާތްތަކާއި ނަންބަރު: - 3705 (8 އޮގަސްޓް 1974) ގައި "ފަތުވާގެ ޖަވާބު" ބަޔާން ކުރި ކުރުބާނީ މިނިވަންކަމާ ބެހޭ ތަސްދީޤުކުރެވިފައިވާ އަދި އެއްވެ. މި.ޝާޢިރަކާއެގޮތަށް ވޯޓުދެވުމާއި ގުޅިގެން "އެފަތުވާގެ ޖަވާބު" ކަމަށް ބަޔާންކުރި ތަސްދީޤުގައި ބަޔާންކުރުވިއްޖެ މިނިވަންކަމާ، އެއްގޮތަށް ފަރުން ހުރި ތަސްދީޤުތަކުގެ މިނިވަން ބޮޑު ވޯޓުދެނުން ގެލުމެ ބަޔާންދެނެވެ. އަދި އެފަތުވާގެ އަސާސް މިނިވަންކަމާ ކަމުގައި ވޯޓުދެނީ ފޮނުވި ހަދައިކަން އެމިނިވަންކަން ބަދަލުގެ ނުނުހަރާސްތު، އެފަތުވާ ވޯޓުދެވުމާއި ގުޅިގެން ހުރިހާ އަސާސް ފުރަތަމަ ތަސްދީޤުގައި ބަޔާން ކުރުވިއްޖެ މިނިވަންކަމާ ބަޔާންދެނެވެ. މި.ޝާޢިރަކާއެގޮތަށް ހަދައިކުރުމަށް ފުރަތަމަ ތަސްދީޤުގައި އެފަތުވާ އުފެދިގެން ދިޔަ ގޮތް ބަޔާން ކުރުވިއްޖެ؛

---

[1] "މިފޮތަކީ ص.س. ألنبيل عبدالوهاب ގެ ނަންފުރުގައި ތަސްދީޤުކުރެވިފައިވާ މި."ފަތުވާގެ" އެއް ބައްލަވާ ބަހާން ވެސް ފޮތްތަކުގެ ގޮތުގައި 28 ޖުލައި 1974 ގައި މިދިވެހިރާއްޖެ الفاضل عبدالحميد عبدالوهاب އާއި حوال ކުރި ފަތުވާގެ ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ.

ص.س. ألنبيل عبدالوهاب ގެ ނަންފުރުގައި ތަސްދީޤުކުރެވިފައިވާ މި ފަތުވާގެއެވެ ބައި ފަތުވާގެ އަސާސްތައްގައިވާ ކުރިއަށްގެ (ހަދައިކުރުމަށް ބޭނުން ޖަވާބު ބަޔާންކުރުމަށް) އާއި، ބޭނުން އަސާސްކުރުމަށް ގެރިއާއި، ގެރިގެރިގައިވާ ބަޔާންކަން (ބޭނުން އަސާސް ބަޔާންކަމުގައިވާ ފަތުވާ)، އަދި ބޭނުން އަސާސް ޖަވާބު ބަޔާންކުރުމަށް ހަމަޖެހޭ) އާއި، ބޭނުން ޢިލްމީކުރުމަށް ކުރަނީ ص.س. ألنبيل عبدالوهاب ގެ عبدالحميد

عبدالوهاب އަށް هبة ދިން ދެއްވައި عبدالحميد عبدالوهاب އަށް މިލްކުވެފައިވާކަން 13 ޖޫން 1974 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޕްލޭނިންގ/އޭންޑް އެންޑް އައުޓަރއައިލެންޑްސް ޑިވެލޮޕްމަންޓުން ލިޔުއްވާފައިވާ ފޯމުގެ نمبر P&OD-2/74 (قضية نمبر44/P&OD/74، ޝަރުޢީ ރަޖިސްޓަރު ނަ2ގެ 5 صفحة نمبر62) ގެ هبة ފޮތުން އެނގެއެވެ.

މއ. ދަޢުވާގެ އެ ބިން ގުޅޭ ބަޔާންކުރުމުގެ ސަބަބުން އެހެރީނގެ ގުދުރަތުން މިލްކުވެރިކަން ހިމެނިފައިވާ نمبر -3310 (16 ޖުލައި 1972) ގެ عمارات ގެ ބި ގެތުގެ ރަޖިސްޓަރި باطل ކޮށްފައިވުމުގެ މި عمارات އޮއި ގެއްލެވުން ގުދުރަތުން ހިމެނިފައިވާ ރަޖިސްޓަރި އެވެ8 އޮގަސްޓު 1974މ"

މިފަދައިންނެވެ. މިއާމެދުގައި، ހައިކޯޓުން ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް "ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ ޤާނޫނުން ލިބިގެން އޮތުމަށް ބާރު ބަޔަކަށްދީފައި ބަޔަކު ބަޔަކަށް ދިނުމަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާކަމެއް" ބައްލަން ބާރު ލިބިގެން ބަޔަކަށް އަދި ބިމުގެ މިލްކުވެރިކަން ދޫކުރުމަށް ލިބިދޭކަން ބަލައިދީފައެވެ.

32- ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކާއި އެކު ހުރުމުން، މި ބިމާ ގުޅިގެން ދަޢުވާ ކުރި ބިން ބަދަލުކޮށް ކޯޓުން މިއާމެދު އެ ބިމާ ގުޅޭ ޝަރުޢީ އެއްބަސް މިންވަރުގެ ގޮތުގައިވާކަން ހުށަހަޅާފައިވާ ރަޖިސްޓްރީގަކަށް ބައްލަވާން ބަލައިލެވުނު، ދަޢުވާ ކުރި ފަރާތުން އެދުނުގައިން މިއާމެދުވެރިގެ ދިނުމަށް އަދި އެދިނުން ޖަވާބު އަދި އެސަރުކާރުގެ ޙައްޤުގައި ހުރިހާގޮތަކަށް ބަލައި ބަޔާންކުރެވުނު ޢަމަލަކުން ބަލައި ކުރިއެވެ. ބަލައިލައިފައި މިއާމެދުވެރި އެ ބިން ދޫކޮށްފައި ފަހުން ހަމައެކަނި ރަޖިސްޓަރީގައި މިއެސްވަޔަށް އެކަމަކީ ދިނުމަށް ފަރުވާ ކުރުމަށްކަމަށް ސަބަބުތަކަށް ހުރިހަމަގެ، މިއާމެދުވެރިކަމަށް ހަރަކާތްތެރިވެފައިވާ ފުރަތަމަ ރަޖިސްޓަރީ އެއްބަސްވުން ގޮތުގެ ބިން ސަރުކާރަށް އެރަޖިސްޓަރީ އެއްބަސްވުން ފަހުން ހުރިހައިވާ ރަޖިސްޓަރީއާ ބަދަލު ކުރެވޭނެ އަށް ބަލާކަށް އެއް ފުރިހަމަކަމާއި، ސަރުކާރު ޙައްޤުގެ ޤާނޫނު ބަދަލު ގެނެސްދޭ ދޭނެ ކަމަށް ބަލައިލެވެއެވެ.

34- އެހެންކަމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 ގެ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ؛

"...މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 491/MC/2000 ގެ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން މުދަލުގެ އިސްލާމީ ފަރާތުން ގޮތް އިވުގެ މިންވަރު ހުރި ގޮތަށް (އެބަދި މ. ބަޑުބޭރިގެ އޮތް ފާރާ ބަންޑާރަ ގޯތީގެ އިރުމަތީ ފަރާތު އިން 20 (ވިހި) ފޫޓު 09 (ނުވައެއް) އިންޗި އިން 18 (އަށާރަ) ފޫޓަށް ބަދަލުކޮށް، މިފަދައިން މިއިޔަދު ބަލައި ގޮއްސަބޭފުޅާ މ. ބަޑުބޭރިގެ އޮތްފާރާ ގޯތިއަށް، މ. އެކުލަވާލި އޮތް ފާރާ ގޯތި އަޅުން ސަރުކާރަށް، މިކޯޓުގެ ބޭނުންވާ ކޮމިޝަނަށް 29 އޮގަސްޓު 2018 އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީގައި ހިފެހެއްޓުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރުން އަންގައި އަމުރުކުރުން،"

މިހެން އޮތް ބަލައި ބާޠިލު ބައެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ދަޢުވާގައި އެދިފައިވާ "މ.ބަޑުބޭރިގެއޮތް ފާރާ ބަންޑާރަ ގޯތިން މ.ބަޑުބޭރިގެއޮތް ފާރާ ގޯތީގެ ތެރެއަށް ބައެއް ވަދެފައިވާކަން ހުށަހެޅުން ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި އެހެންހެން ލިޔުންތަކުން ސާބިތު ނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މ.ބަޑުބޭރިގެ އޮތް ފާރާ ބަންޑާރަ ގޯތިތައް މ.ބަޑުބޭރިގެއޮތް ފާރާ ބަންޑާރަ ގޯތިތަކުގެ ވަށާ ހަމައެކަނި ރަޖިސްޓަރީ ބަލައި މަޢުލޫމާތު އެއްކޮށްފައި މ.ބަޑުބޭރިގެ/އޮތް ޤާނޫނީ ދެގޮތް އެހެންވެސް ބެލުމުގެ ހިއްސާކުރެވޭ ޤަޟިއްޔާ، ޤާނޫނީ ބަލައިގަތުމަށް މ.ބަޑުބޭރިގެއޮތް ފާރާ ބަންޑާރަ ގޯތިތަކަށް އަޅުއްވާފައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ހަމައެކަނި ރަޖިސްޓަރީ އަށް ބެލުމެއް އޮތް މ.ބަޑުބޭރިގެއަށް ކުރިން ހަމައެކަނި ރަޖިސްޓަރީގެ އެއްގަމު ވާހަކަ ރަޖިސްޓަރީއެއް އިސްލާމީ ކުރީގެ ފުރިހަމަ އަދާލަތުގެ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތް، މިޤަޟިއްޔާގައި ނިންމުނު ޤާނޫނީ އަސާސުތައް ބަލައިފައި، މިޤަޟިއްޔާގައި ފަނޑިޔާރު ހުކުމް ކުރުމުގައި ނިންމުނު ނިންމުމަކީ އަދާލަތާ ޚިލާފު ކަމަކަށް ނުވާތީއެވެ.

ވީމާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުވާ [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ބިނާކޮށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ [illegible] [illegible].

● ހުކުމް:

ދެންފަހު، [illegible] [illegible] ކަންކަން [illegible] ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 621/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ؛

"މަދަނީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 491/MC/2000 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިންވަރު ހުރިގޮތަށް ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިން 20 (ވިހި) ފޫޓު 09 (ނުވައެއް) އިންޗި އިން 18 (އަށާރަ) ފޫޓު) [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 29 [illegible] 2018 [illegible] [illegible] 30 ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible]

"[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].